

Klart på en helg

SVÅRIGHETSGRAD:

”Låt det ta den tid det tar när du mäter och bestämmer mönster för klinkerläggningen på din trappa. Det underlättar för dig och ger bäst resultat.”

INNAN DU BÖRJAR

Material

- Klinker
- Kakelfix och fogmassa (som tål användning utomhus)
- Kalkborttagningsmedel, klinkerolja

Prisbild

200–600 kr per kvadratmeter
– beroende på vilka klinker du väljer

Specialverktyg

• Omrörare till bormaskin:

Är till stor nytta när du blandar både kakelfix och fogmassa

• Liten slev:

Att lägga på kakelfixet med

• Fogslev:

För rensning av fogar inför fogning

• Tandspackel:

Att fördela kakelfix med; tandstorlek anpassas efter klinkerstorlek

• Putsbräda (gummi):

Till fördelning av fogmassa

• Skumputsbräda:

Till rengöring av klinker

• Våtskärare: Att skära klinker med

Betongtrappan håller längre och blir snyggare om du lägger klinker på den.

STARK TRAPPA

med klinker

En betongtrappa är förstås stark, men den blir ännu starkare – och snyggare – om du klär den med klinker. Se här hur jobbet klaras av på en helg.

Fredag

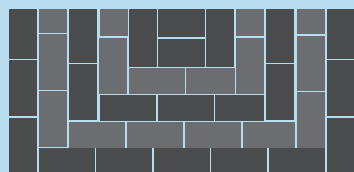
Förberedelser

Innan du lägger klinker, oavsett om det är på en trappa eller i ett badrum, är det viktigt att du tar god tid på dig för att ta reda på vilket möster som passar bäst. Mönstret ska först och främst skapa harmoni, så att resultatet blir snyggt.

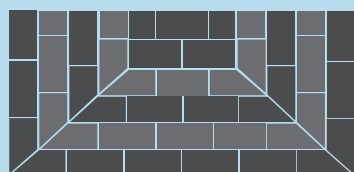
Börja med att mäta varje trappsteg och gör sedan en skiss. På den kan du rita olika mönster med de klinker du har köpt. Ett fiffigt sätt är att klippa till pappersbitar i samma storlek som plattorna och göra provläggning med dem.

Tänk även på skärningen. Våra klinker är 60 x 30 cm och de ska läggas på ett sådant sätt att skärningen blir minimal. Man ska aldrig använda bitar som är mindre än hälften av en hel platta.

Mönster på trappan

Hörnen är här viktiga eftersom man närmar sig trappan från sidan.

Om gången går rakt mot trappan kan du lägga ett mönster som pekar in mot mitten på trappan.

1 Mät trappan mycket noga. Därefter är det dags att göra en ritning i önskad skala, där du kan rita in olika mönster för att se vilket som passar bäst på din trappa. Försök skapa ett mönster där så få plattor som möjligt måste skäras.

2 Gör en provläggning med hela plattor på trappan. Det är inte säkert att det mönster som ser bäst ut på ritningen också är det i verkligheten. Prova dig fram, och lägg märke till hur plattorna ska läggas i varje hörn.

3 Ytan på trappan borstas med stålborste eller behandlas med rivbräda innan du lägger på kakelfix. Detta fäster bättre om ytan är sträv. Små förhöjningar på ytan ska huggas bort. Borsta till sist rent.

4 Fukta betongen. Det är viktigt att betongen är en smula fuktig för annars suger den genast åt sig fukten från kakelfixet, som då inte fäster som det ska. Ytan ska inte vara våt, endast fuktig.

Klart på en helg

Lördag 09:00

Stora och hårda klinker skärs med våtskärare

Det är viktigt att du använder en skärmaskin som passar till dina klinker. Våra klinker är både stora och hårda och kan inte kapas med vanlig kakelskärare. Därför använder vi en våtskärare (som kan hyras för cirka 300 kr/dygn). Du måste ofta köpa en klinga när du hyr och en sådan kan vara rätt dyr.

Lördag 10:00

”I dag ska det gå undan, för du ska helst ha lagt alla klinker i dag. Då kan kakelfixet härda över natten, och i morgon gör du sättstegen. Trappan får inte användas i dag!”

Lördag 11:00

Utomhus ska du använda frostsäkert kakelfix

Du ska välja ett frostsäkert kakelfix till yttertrappan. Om arbetet och härdningen ska gå snabbt kan du välja ett snabbtorkande fix, men om du inte är så erfaren kakelsättare, bör du välja ett flexibelt bruk. Det härdar inte så snabbt, och du har ungefär 15 minuter på dig att lägga på fixet och dra ut det med tandspackeln.

Det härdar inte så snabbt, och du har ungefär 15 minuter på dig att lägga på fixet och dra ut det med tandspackeln.

Lördag

Plattorna skärs

Om du vill sätta klinker även på sättstegen, håller du en mot steget, så att du ser hur mycket den sticker ut.

1 Mät upp och markera. Börja med det översta trappsteget. Här visar det sig att hörnplattan på ena sidan blir cirka 15 mm för bred. Plattan ska då skäras på den sida som är närmast dörren.

2 Skär plattorna när du har mätt upp för dem som ska ligga på det översta steget. Se till att det hela tiden finns vatten i våtskäraren så att den inte skadas.

Det första steget

Vi har bestämt att lägga klinker på alla plansteg och även sätta klinker på de lodräta sättstegen, men i en annan kulör. Det är lättare att lägga på planstegen, och arbetet går då snabbare.

Vi börjar med det översta plansteget och arbetar oss neråt, för då slipper vi gå på de nysatta klinkerplattorna. Vi blandar inte mera fix än vad som går åt för varje steg. Då är det ingen risk att fixet stelnar om vi arbetar långsamt. Sättstegen tar vi i morgon och då hinner kakelfixet härda. Är din trappa liten är det möjligt att du kan bli färdig på en dag.

Tandspackeln ska anpassas efter plattorna. Ju grövre och större dessa är, desto större tänder ska spackeln ha.

Dra tandspackeln genom fixet; först åt ena hållet och sedan vinkelrätt tvärs över.

1 Blanda kakelfix och lägg på trappan. Följ anvisningarna på förpackningen när du blandar, så att du får rätt konsistens. Lagg fixet på trappan med en liten slev och fördela det sedan med tandspackel, som dras åt två håll.

2 Lagg ner plattorna i kakelfixet. Tryck till en aning, så att plattorna pressas ner i fixet. De ska sugas fast för att få optimal vidhäftning. Ska du sätta klinker på sättsteget kollar du med en lös bit hur mycket plattan på plansteget ska sticka ut.

3 Fortsätt med resten av plattorna på det översta steget. Tryck ner dem så att de ligger på samma nivå och kolla att de ligger plant och håller framkant. Kolla fortlöpande med vattenpasset. Plattorna knackas ner lite med ett hammarskaft.

De övriga stegen

När du är klar med det första steget arbetar du dig neråt – steg för steg. Mät upp för klinker, skär dem och lägg dem i det kakelfix du har fördelat på trappsteget.

Ju större stegen är desto flera plattor går det åt. För att lägga rätt platta på rätt ställe är det en fördel att märka plattorna och sedan skära dem i rätt ordning. Om du dessutom sätter motsvarande märke på sättsteget där plattan ska ligga, är risken inte så stor att du lägger fel. Tänk på att ett trappsteg inte behöver vara lika djupt överallt. Skär därför inte plattor efter en mall utan efter aktuella mått. Det vore ju försmädligt att skära flera plattor för smala ...

1 Mät för plattorna på nästa trappsteg. Ska du ha plattor även på sättstegen, ska plattorna på planstegen sticka ut. Med så stora plattor som här, måste du mäta på flera ställen på varje steg, så att plattorna passar i bredd och djup.

2 Avsätt måtten på plattan så att du skär den del som är närmast sättsteget. All skärning ska utföras på den "inre" sidan av plattan för att framsidan av plattorna ska sitta i en rak linje.

Innan du packar ihop verktygen för i dag ska du tvätta stegen med vatten och den mjuka skumputsbrädan. Kolla att det inte sitter för mycket kakelfix i fogarna. I så fall ska de skrapas rena och det görs lättast med en fogslev som kommer ner i fogarna.

3 Lägg på kakelfix och fördela det med tandspackel. Varje platta ska tryckas ner lite i fixet så att detta får kontakt med hela plattans undersida. Gör ev. ett prov. Kolla för varje steg att ytan är plan och att framkanten är en rak linje.

4 Till det nedersta steget använder vi en lång, rak bräda av aluminium för att kolla att vi får en rak framkant. Har du ingen sådan kan du ta en rak bräda. Ställ den på högkant och kolla att alla plattorna ligger på samma nivå.

Klart på en helg

Söndag 09:00

”Kakelfixet har torkat över natten, och nu kan du fortsätta med sättsteg och fogning. Det finns risk att fixet inte har härdat helt, och därför ska du röra dig så försiktigt som möjligt på trappan.”

Söndag 10:00

Grovkornig fogmassa till stora klinker

Välj en fogmassa som är frostsäker. Den är lite grövre i konsistensen och passar därför fint ihop med större klinker. Den grövre strukturen innebär att fogen inte sjunker så lätt och att den förblir stark.

Söndag 16:00

Klinkerolja underhåller och förbättrar trappan

När trappan är klar bör du behandla den med klinkerolja eller liknande. Välj en produkt som passar till de klinker du har lagt. Oljan får fram lyster i plattorna och medverkar till att skydda dem. Upprepa behandlingen en gång per år. Läger du för mycket kan trappan bli hal.

Söndag

Sättstegen

Nu är det dags att fortsätta med sättstegen. Tillvägagångssättet är detsamma som vidläggning på planstegen – alltså mät, skär och tryck fast i kakelfix.

När du sätter klinker lodrätt ska du ställa dem på något, eftersom de inte ska vila på den vågräta klinkerplattan. Det ska finnas en fog där. Eftersom plattorna är tunga kan de glida i kakelfixet, därför stöttar vi dem med plastbrickor.

När plattorna ställs på brickorna ska brickorna ev. justeras så att plattornas kanter hamnar lodrätt.

1 Fördela kakelfix på sättstegen, när du har mätt och skurit plattan. Det kan vara lite kladdigt och för att inte spillas på de lagda plattorna, kan du skydda dem med plast eller papp.

Fogarna

Eftersom vi har valt en svart klinker till planstegen och en grå till sättstegen, så ska vi också ha två färger på fogmassan. Det är alltid snyggast om man använder en fogmassa som har samma färg som plattorna eller är den motsatta (t.ex. svart fog – svarta plattor eller vit fog – svarta plattor). Om klinkern på din trappa har samma färg kan du nöja dig med en fogmassa och slipper ta hänsyn till att den ena fogmassan ska torka innan nästa kan läggas på.

Vi börjar med svart fogmassa mellan plattorna på planstegen. Den kladdar mest, och när fogningen är klar kan vi fortsätta med den grå fogmassan mellan plattorna på sättstegen.

1 Blanda fogmassan enligt anvisning på förpackningen. Fördela den i fogarna genom att dra gummi-brädan diagonalt över fogarna. Dra fram och till-baka tills fogarna fylls. Blanda bara till ett steg i sänder.

3 De grå sättstegen tvättas rena, eftersom det har kommit en del svart fogmassa på dem. Även nu ska svampen sköljas ofta och den får inte vara mer än fuktig, för då kan fogmassan släppa.

4 Sättstegen fogas med grå fogmassa, men först när den svarta har torkat så att de inte flyter ihop. Det bästa är att den första fogmassan får torka ett dygn innan man fogar igen. Används samma fogmassa överallt fogas hela trappan.

Låt plastkilarna sitta kvar tills du är klar med trappan och du ska foga.

2 Ställ plattan på de små plastkilarna, och vippa in den mot kakel-fixet. Tryck till ordentligt och kolla att plattan sitter lodrätt. Plastkilarna ser till att det bildas en fog för fogmassan.

Tvätta till sist med en mjuk svamp som sköljs ofta.

2 Tvätta bort överflödig fogmassa när den har fått härda en stund. Till detta används skumputsbrädan, och den får inte vara mer än fuktig för annars sköljer du bort fogmassan. Kolla att alla fogar är fyllda, annars lägger du på mera.

5 Tvätta trappan med kalkborttagningsmedel när fogarna har härdat – det tar cirka ett dygn. Även om trappan har tvättats med svamp och vatten kan det finnas en kalkdimma på plattorna, och den tas bort med medlet.

” En trappa ska vara harmonisk för då är den också snyggast. Därför är det viktigt att du tar den tid som behövs för att mäta och hitta rätt mönster. Välj en bra klinga till våtskäraren så plattkanterna blir fina.

Efter ett par dagars torktid är trappan stark och tål att användas.